Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 151. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 12-го СЕРПНЯ 1982. ЦЕНТІВ 25 CENTS. JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, AUGUST 12, 1982. No. 151. VOL. LXXXIX.

Фундація Антоновичів проголосила новий конкурс

Вашінґтон. — Фундація Омеляна і Тетяни Антоновичів проголошує, що 1982 року вона надасть свою другу літературну нагороду й свою першу нагороду за наукову працю з українознавства.

Літературна нагорода буде приділена на відзначення видатного літературного твору, написаного українською мовою, незалежно від того, де його автор живе і працює. Критерієм для призначення нагороди є висока мистецька вартість твору в поєднанні з творчою своєрідністю його мистецької форми. Нагорода може бути надана повісті, збірці оповідань, поемі або збірці поезій, надрукованих окремим виданням або в альманахах чи журналах.

Наукова нагорода буде видана видатній праці українською або чужою мовою з ділянки українознавства, а саме історії, історії літератури, мовознавства, мистецтвознавства чи літературно-мистецької критики.

В обидвох випадках можуть розглядатися твори видані 1981 або 1982 року. Твори в рукописі не розглядаються. Посмертно нагороди не призначається.

Кожна нагорода складатиметься з характеристики-відзначення й грошової суми 5,000 американських долярів.

Щоб бути розгляненим, твори мусять надійти до жюрі не пізніше 15-го жовтня 1982 року. Вручення нагород відбудеться прикінці грудня 1982 або на початку 1983 року.

Жюрі складається з таких осіб: Омелян Пріцак (Гарвардський університет), Богдан Рубчак (Иллинойський університет), Іван Фізер (Ратгерський університет), Юрій Шевельов, голова (Колюмбійський університет) і Роман Шпорлюк (Мишиґенський університет).

Листування до жюрі слід спрямовувати на адресу: The Antonovych Foundation, P.O.Box 40818, Washington, D.C. 20010.

Найменовано директорку програми Духового збагачення

Філядельфія, Па.— У четвер, 1-го червня ц.р., філядельфійський Митрополит і Архиєпископ Стефан Сулик найменував Сестру Олену Пашкевич, директоркою програми Духового збагачення родини та духової праці з молоддю у Філядельфійській Архиепархії.

Сестра Олена отримала бакаляврат у коледжі Іммакулята і осягнула диплом маґістра зі систематичної теології в Семінарі Непорочного Зачаття в Мава, Н.Дж. Сестра Олена навчає релігії в школі св. Николая у Майнерсвіллі та попереднього року її включено в програму духової праці зі дорослими і молоддю у парохіях басейну твердого вугілля.

Тепер вона координуватиме програму духової праці з дорослими, молоддю та родинами в парохіях у Фраквіллі Сейнт Клер, Мейзвіллі, Магоной Сиґі, Шенандоа, Шамокині, Мт. Кармелі, Маріон Гайтс і Сентралії, що буде частиною програми її духової праці восени 1982 року. Можливо Сестра поширить свою працю і на філядельфійську Архиепархію.

Сестра Олена є членом філядельфійської Архиепархіяльної Катехитичної Комісії та працюватиме в бюрі релігійної освіти філядельфійської Архиепархії.

Сестра Олена мешкатиме в Преображенському манастирі із нею можна контактуватися, пишучи або телефонуючи до: Transfiguration Convent, 226 N. Franklin Street, Shamokin, Pa., 17892; телефон: (717) 648-5312.

Відкрили пам'ятник Іванові Підкові у Львові

Львів. — Тут нещодавно відкрито в старій частині міста пам'ятник Іванові Підкові, що його виконали мистець Петро Кулик і архітект Володимир Блюсюк.

Основою пам'ятника стала знайдена гравюра із XVI сторіччя, яка представляє Підкову із гострими рисами обличчя і невідступним козацьким чубом та вусами. Пам'ятник І.Підкові поставлено у Львові на площі його імені.

Іван Підкова, запорозький отаман, оспіваний Тарасом Шевченком, згинув у Львові в 1578 році обезголовлений на доручення польського короля Стефана Баторія. Друзі поховали його у львівській Успенській церкві, але відтак його тіло перевезено до Канева, де і поховано.

У новопоставленому пам'ятнику вражає цікавий підпис, де понижче імені „Іван" є зображена підкова в якій вміщені малі літери з прізвищем славного запорожця.

Д-р А. Вільхер зустрічався з українцями

Оттава, Онт. (ОУПС-УІБ). — З кінцем липня ц.р. перебував у Монтреалі й Оттаві видатний ізраїльський учений, спеціяліст у творчості Івана Франка, проф. д-р Ашер Вільхер. Метою його приїзду була справа друку його докторської праці в виданнях Оттавського університету під. заг. "Іван Франко й Біблія" (на основі його докторської праці з 1977 року).

Крім зустрічей із неукраїнськими славістами, д-р Вільхер склав офіційну візиту проф. Ярославові Рудницькому, президентові Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук (УММАН) і продискутував з ним багато справ зв'язаних з українсько-жидівськими науковими взаєминами. Між іншим, він подав докладний звіт із недавньої світової конференції про ґеноцид і голокост, що відбулася в Тель-Авіві й на якій він зреферував доповідь проф. Я. Рудницького про лінґвіцид в Україні. В ході розмов порушено справу організації ізраїльського відділу Міжнародного Товариства ім. І. Франка, української участи в ізраїльських з'їздах славістів, обміну виданнями тощо.

Проф. Вільхер з цікавістю оглянув останню частину українського етимологічного словника проф. Рудницького й отримав деякі новіші видання УММАН, зокрема про її 350-літній ювілей.

Митрополит Мстислав відправить Св. Літургію на ЮМПЗ

Ню Йорк, Н.Й.—Крайова Пластова Старшина в ЗСА повідомляє, що Первоієрарх Української Православної Церкви в ЗСА та Головний капелян Пласту для пластунів православного віровизнання Блаженніший Митрополит Мстислав відправить Божественну Святу Літургію у неділю, 15-го серпня ц.р., в дні відкриття Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, о год. 7.30 вранці, на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" в Іст Четем, Н.Й.

Беспосередньо після Літургії буде святочне відкриття Ювілейної Зустрічі, а відтак Божественна Літургія для Пластунів українського католицького віровизнання яку відправить, як було вже повідомлено, Архиєпископ Митрополит Стефан Сулик

СОВЄТСЬКІ ШПИГУНИ ТЕРОРИЗУЮТЬ ПОСЕЛЕНЦІВ В АВСТРАЛІЇ

Сідней, Австралія. — Український тижневик „Вільна Думка" помістив у числі газети з 18-го квітня ц.р. інформацію про те, що совєтські шпигуни в Австралії тероризують еміґрантів із Східньої Европи. На тему „Шпигуни тероризують еміґрантів" довшу інформаційну статтю надрукувала газета „Острелієн" в числі з 13-го квітня у якій автор Браєн Гилл каже, що австралійський уряд має докази про діяльність совєтської аґентури на території Австралії, зокрема серед еміґрантів Східньої Европи і Балтицьких країн.

Аґенти КГБ, - пише у статті Б.Гилл, — зокрема інтенсивно працюють в Аделяйді, Мельборні, Сіднеї й інших більших містах. Очевидно, вони мають повну підтримку совєтської амбасади і консулятів.

Аґенти вимагають від колишніх еміґрантів, а тепер натуралізованих громадян Австралії, щоб вони все своє майно записували „кревним" в Україні, чи інших країнах, і якщо цього не зроблять їхнім родинам „може статися кривда" і вони будуть піддані репресіям. „Зокрема під теперішню пору, коли Захід застосовує супроти Совєтського Союзу форму репресії проти совєтської інвазії в Афганістані, — пише Б.Гилл, — та проголошення воєнного стану в Польщі, СССР, після невдалих минулорічних і майже катастрофальних цьогорічних жнив, конечно потребує твердої валюти на закуп американської австралійської і арґентинської пшениці, а тому вдається до крайніх засобів, включно до особистого терору, щоб таку валюту здобути".

Автор статті каже, що деякі еміґранти вже погодилися без розголосу і скарги в суді чи урядових аґенціях і вплатили тисячі долярів, чи зробили завіщання на бажання совєтських „відвідувачів", а навіть записали ввесь свій маєток „своякам" у Совєтському Союзі.

З балтицьких джерел відомо про багато випадків такої діяльности совєтських шпигунів серед балтицької еміґрації. Згадана газета „Ди Острелієн" інформує, що уряд СССР встановив з цією самою метою бюра в багатьох містах З'єднаних Стейтів Америки і Канади і взагалі „пустив в рух бюрократичну машину" для здобуття спеціяльних додаткових фондів, включивши у це також колишніх еміґрантів.

У цій справі міністер еміґрації в австралійському уряді МекФі обіцяв видати окреме повідомлення.

Згадана українська газета пише, що українські громадські центральні організації повинні також поцікавитись цією справою, щоб оберегти українців перед черговими совєтськими напастями.

Війна за Фальклянські острови коштувала 3 більйони долярів

Київ.—Газета „Молодь України", орган ЦК комсомолу республіки, помістила у числі з 28-го липня ц.р., користаючись інформаціями з британської преси, довшу вістку під заголовком „Ціна гонки озброєння" і при тій нагоді, за оцінкою лондонської газети „Таймс", підсумувала „фінансові збитки неоголошеної війни" Великобританії з Арґентиною, які коштували кругло три більйони долярів.

У ці витрати входили: знищена техніка, витрати на переїзд британської фльоти на іншу половину земної кулі, пенсії рідним загинувших вояків тощо. „А як можна оцінити життя сотень молодих англійців і арґентинців, принесених у жертву колоніяльним амбіціям ділків лондонського Сіті та їхніх колег наВолстріті?"—запитується „Молодь України", незаікнувшись навіть, що за такі ж інтереси комуно-московської імперії гинуть сотні, а то і тисячі вояків поневолених Москвою народів в Афганістані, а раніше на Мадярщині, Чехо-Словаччині і багатьох досі не названих в пресі країнах Азії, Африки, Південної Америки та інших континентів.

Як і треба було сподіватися совєтські моралісти взялися вчити британців і арґентинців, як можна було корисніше зужити витрачені на зброю кошти. Наприклад, тільки за один затоплений англійцями арґентинський корабель, чи навпаки, можна б було збудувати кілька шкіл та лікарень, вишколити в найдорожчих університетах не меньше як 100,000 майбутніх інженерів, учених, лікарів, учителів та інших.

І знову ж таки в згаданій інформації не має жадного протиставлення до совєтської дійсности і совєтських витрат на зброєння, але натомість є багато пропаґандивних моментів, от хоч би твердження газети, що „західні політики, під тиском Вашінґтону, утримають курс на дальше зростання напруженности в міжнародних відносинах і на цій основі дальше і більше розкручують гонку озброєнь".

Щоб поінформувати своїх читачів про витрати на цю західню „гонку" (про совєтську й далі немає жадної згадки), „Молодь України" подає, що в „нинішньому році на воєнні цілі в світі буде витрачено понад 500 більйонів долярів—по мільйону щохвилини. Ця сума,— продовжує інформувати газета, —дорівнює, зокрема, валовому національному продукту всіх країн Латинської Америки. Вона в 20 разів перевищує суму, яка виділяється урядами розвинутих держав на допомогу країнам, що розвиваються".

Газета при тому хвалиться, що „радянська ініціятива, якщо її підтримають інші ядерні держави, відкриває шлях до безпечного життя народів".

БІЛИЙ ДІМ ВЕДЕ КАМПАНІЮ ЗА ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКІВ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен доручив членам свого Уряду повести якнайширшу кампанію серед усіх республіканців в Конґресі, щоб вони підтримали плян підвищення податків.

У спеціяльному листі до Республіканського крайового комітету, який саме готується, будуть взивати 50,000 республіканських урядників і прихильників підтримувати цей плян Президента.

Як приймуть це доручення члени Республіканської партії не відомо, бо частина із них тепер є в опозиції до того законопроєкту піднести податки на суму 98,9 більйонів долярів у найближчих трьох роках. Члени Уряду дістали також доручення від Президента не допомагати у виборчій кампанії тим кандидатам, які є проти того проєкту.

Такі гострі доручення відносно проєкту дуже дражливого закону не трапляються часто і тому інтерпретують їх як категоричну постанову Президента перевести цей плян в життя.

Плян Реґена і його доручення в цій справі викликали неприхильну реакцію в Конґресі. Власне недавне покликання Лина Нофціґера до співпраці зроблено з метою пропаґувати плян Президента на підвищення податків, щоб знизити дефіцит в бюджеті та поборювати опозицію, яка буде сильна не лише серед демократів, але й серед частини республіканців в Конґресі.

П'ять азійських країн домагаються евакуації в'єтнамців з Камбоджі

Бангкок, Таїлянд. — Міністри закордонних справ Індонезії, Маляйзії, Філліпін, Сінґапуру і Таїлянду видали спільну заяву, завізвавши уряд В'єтнаму, щоб в'єтнамські збройні відділи залишили Камбоджу. Вони також домагалися — перепровадити вільні вибори в Камбоджі під наглядом міжнародних органів.

У дальшому вони заявили, що Асоціяція південносхідніх азійських країн буде домагатися, щоб уряд Пол Пат був заступлений на черговій Генеральній Асамблеї Об'єднаних націй, як теж, щоб князя Нородома Сіганука допущено на конференцію невтральних країн, що має відбутися у вересні ц.р. в Багдаді, Ірак.

Князя Сіганука колишнього голову держави в Камбоджі, назначено президентом екзильного уряду Камбоджі, що також включає групу Пол Пат. Згідно з повідомленням американських дипломатів, велика більшість втікачів з Канбоджі льояльна до князя Сіганука, і тому міністри закордонних справ є переконані, що він має велику частину народу Камбоджі за собою.

Тим часом В'єтнам, Ляос і режим Камбоджі, контрольований В'єтнамом, тверддять, що Червоний Китай є загрозою для В'єтнаму через Камбоджу. Тим самим Ганой домагається, щоб Таїлянд не допомагав групі Пол Пат і щоб Пекін офіційно заявив, що Китай не нападе на В'єтнам. Щойно тоді В'єтнам зможе забрати свої мілітарні частини з Камбоджі.

В Америці

УРЯД РОНАЛДА РЕҐЕНА У ЗАХОДАХ для підвищення податків, щоб зменшити дефіцит, покликав до того Лина Нофціґера, який в січні зрезиґнував як дорадник президента для політичних справ. Нофціґер, який спершу був проти піднесення податків на суму 98,5 більона долярів, погодився тепер очолити комісію, яка має допомогти Урядові перевести цей проєкт в життя. Нофціґер є відомий зі своїх енерґічних виступів і відразу заявив, що уважає за потрібний виступ президента Реґена на телевізії із сильними арґументами.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ Б.Дж. ПАРКЕР СТВЕРДИВ, що Джан Ґінклі є умово хворий і небезпечний для окруження, на що є ясні та переконуючі докази і тому його треба затримати в лікарні для умово хворих на неозначений час.

ВЗАЄМИНИ МІЖ ЖИДІВСЬКИМИ ГРУПАМИ і президентом Роналдом Реґеном і його Урядом не є тепер найкращі, але речники Білого Дому уважають, що найбільш напружені відносини вже за ними, а жидівські провідники мають надію на доступ до найвищих урядових кіл.

СПЕЦІЯЛЬНА КОМІСІЯ КОНҐРЕСУ РОЗГЛЯДАЄ засекречення деяких вісток Урядом Роналда Реґена. Комісія уважає, що на таке засекречення деяких політичних вісток немає оправдання і воно іде в розріз із відомим правом на свободу інформацій.

В НОВІЙ АНГЛІЇ ПОЧИНАЄ ВІДРОДЖУВАТИСЯ тепер індустрія, яка завмерла ще в двадцятих роках. Зараз із ростом технології, зокрема у зв'язку з ужиттям компютерів, індустрія в стейті Массачусетс зростає з кожним роком а з тим і зростає життьова стопа та добробут.

ІСНУЄ ВЕЛИКА МОЖЛИВІСТЬ, ЩО ДУХОВЕНСТВО міста Ню Йорку заложить свою робітничу спілку. 98 членів духовного стану, які працюють для міста Ню Йорку, здають собі справу, що належати для них до юнії трохи дивно. Уважають однак, що бути залежним від добродійної лепти міста ніяк не уможливлює їм життя.

НА З'ЇЗДІ ГУБЕРНАТОРІВ СТЕЙТІВ в Афтоні, Оклагома, представник адміністрації доріг заявив, що підвищення федеральних податків на бензину є конечне для перенесення адміністрації дорогами до стейтів. Цей податок від 23-ох років виносить 4 відсотки на ґальон у порівнянні з підвишкою усіх інших цін він видається надто низький, щоб уможливити вдержання автових доріг в доброму стані.

ПО ЦІЛОМУ ЗСА ВІДБУЛИСЯ ДЕМОНСТРАЦІЇ з приводу 37-ої річниці атомової атаки на Гірошіму і в ряді міст поліція арештувала демонстрантів. На загал однак марші та протести були спокійні та не викликали поважніших сутичок з поліцією.

ІЗРАЇЛЬ В ПРИНЦИПІ ПРИЙНЯВ ПЛЯН ЗСА

Єрусалим, Ізраїль. — Ізраїльський кабінет прийняв у принципі пропозиції З'єднаних Стейтів Америки щодо евакуації повстанців Палестинської Визвольної Організації з Бейруту після того, як ізраїльські політичні діячі і військові спеціялісти перевірили докладно можливості евакуації палестинців до чотирьох арабських країн, які погодилися їх прийняти.

Докладний плян переселення палестинців був випрацюваний спільно американським висланником на Близькому Сході Филипом Габібом, речниками ливанського уряду і представниками ПВО. Ясір Арафат, лідер ПВО, вже раніше дав свою згоду на залишення Бейруту, але ізраїльські чинники квестіонували цю згоду, бо ніде на документах не фіґурував його власноручний підпис і тому Ізраїль побоювався підступу, тим більше, що палестинці могли б використати для своїх цілей прикриття міжнародного корпусу, складеного з американських, французьких й італійських вояків. Завданням цьофо корпусу буде допильнувати, щоб евакуація відбулася без жадних перешкод. Ізраїльський уряд і персонально прем'єр-міністер Менахем Беґін отримали від Ф. Габіба все, чого вони вимагали раніше: повну листу повстанців з розподілом коли і куди яка група виїжджатиме з Бейруту.

Практичним перевезенням палестинців займатимуться французькі торговельні кораблі, які вже стоять до диспозиції ПВО. В останній хвилині також Сирія і Туніс проголосили офіційно свою готовість прийняти палестинців, а речники Сирії навіть заявили, що та країна прийме всіх повстанців ПВО. Ця постава Сирії, яка давніше мовчала у тій справі, причинилася до скорішого прийняття пляну ізраїльським урядом. Згода Сирії була також проголошена сирійським пресовим аґенством САНА і після того вже не було перешкод у полагодженні справи евакуації.

Покищо не відомо коли конкретно розпічнеться перша фаза евакуації, але політичні спостерігачі загально здогадуються, що перших 300 повстанців залишать Бейрут вже в кінці цього тижня, якщо вміжчасі не зайдуть зміни, або якщо Ізраїль не розпічне поновного масового бомбардування міста, що могло б перекреслити усі пляни Ф. Габіба. Деякі дипломати, а також генеральний секретар Об'єднаних Націй Гавіє Перез де Куеяр, незадоволені тим фактом, що ізраїльські воєнні літаки й артилерія не перестають бомбардувати Бейруту, зокрема позицій повстанців, і не дають їм змоги приготовитись до евакуації. Ці дипломати заявлають, що терористичні акції звернені проти жидівської громади у Парижі також не причиняються до створення примирливої атмосфери.

У світі

ЮРІЙ БАЛОВЛЄНКОВ, ЯКИЙ ДОВГИЙ ЧАС голодовув, протестуючи таким способом проти відмови у виїзді до ЗСА, де у місті Балтимор в Мериленді живе його дружина, перервав голодівку тоді, як дружина Єлена Кузьменко, притаївши від нього правду, сказала, що совєтська влада погодилася видати йому візу на виїзд до З'єднаних Стейтів Америки. „Що я мала зробити у такому випадку?"- заявила Єлена кореспондентам. „Немає жадного сумніву, що він бувби помер у наслідок виснаження, а я не хотіла до цього допустити і тому говорила неправду, хоч перед тим ніколи цього не робила",—заявила Баловлєнкова в Москві куди вона знову приїхала, щоб рятувати свого мужа від смерти. При тому вона привезла із ЗСА відповідні медикаменти, які є конечно потрібні для рятування життя вмираючої людини від голоду. Ю.Баловленков, як відомо, не приймав харчів від 5-го липня ц.р.

ПІСЛЯ ДИМІСІЇ ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ прем'єр-міністра Джіованні Спадоліні, президент Італії Сандро Пертіні перервав свої вакації і повернувся до Риму, щоб поладнати урядову кризу шляхом переговорів з речниками поодиноких політичних партій. Спочатку він відбув довшу розмову з двома колишніми президентами—Джюзеппе Сараґатом і Джіованні Леоне, а потім з керівниками обидвох палат парляменту. Політичні спостерігачі кажуть, що Пертіні буде пробувати привернути „до життя" дотеперішній уряд прем'єра Спадоліні, якщо однак йому це не вдасться, то на черзі будуть розмови з християнськими демократами, які, починаючи від закінчення Другої світової війни, стоять на чолі політичного життя в Італії. Італійські відповідальні чинники не хотіли б довести до розписання нових парляментарних виборів, які могли б причинитися до поглиблення економічної кризи в країні.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО РОЙТЕРС ІНФОРМУЄ, що кубинці, не маючи великої можливости поселюватись в З'єднаних Стейтах Америки, втікають тепер масово до Венесуелі. Тільки на протязі одного минулого тижня венесуельські чинники надали право політичного азилю 127-ом кубинцям. Міністер внутрішніх справ Венесуелі Люціяно Валєро заявив кореспондентам, що уряд тепер розглядає причини втечі кубинців. При тому він не хотів входити в подробиці втечі і оборонявся тим, що урядові чинники щойно розпочали слідство у цій справі і всякі коментарі тільки шкодили б урядовим заходам.

ПАПА ІВАН ПАВЛО ІІ ЗВЕРНУВСЯ ДО ОБИДВОХ сторін—уряду і марксистських партизанів у Ель Сальвадорі, щоб вони припинили бої і взаімне винищування та приступили до переговорів. У пастирському листі, який був прочитаний в усіх католицьких церквах Сальвадору в неділю, 8-го серпня ц.р., Папа звертає увагу, що завішення зброї і переговори цілком не означають слабости. Це, на думку Папи, „зустріч братів по крові, які хочуть позбутися звички накидування силою розв'язки державного і соціяльного питань". Папа заявив в листі, що метода насаильного накидування влади є чужа для правдивих християн. При тій нагоді Папа виявив готовість відвідати Ель Сальвадор в 1983 році, але докладних плянів у справі цієї подорожі ще не має.

ТИСЯЧІ ПАЛЕСТИНЦІВ ПРОТЕСТУВАЛИ під амбасадою З'єднаних Стейтів Америки в Дамаску, Сирія, несли численні антиамериканські транспаранти і скандували антиамериканські гасла. Товпа демонстрантів намагалася вдертись до приміщення амбасади, але їм вдалося тільки зняти американський прапор і повісити на тому місці свій палестинський. Зміцнені відділи сирійської поліції, які охороняють приміщення закордонних амбасад, зуміли відперти 4,000-ну товпу демонстрантів, головною ціллю яких було запротестувати проти ізраїльскої інвазії в Ливані і американської підтримки для Ізраїля.

КОМІСІЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА РЕҐЕНА, яка розглядає можливості змін у виплачуванні соціяльного забезпечення, пов'язує їх із підвищенням платень, а не з покажчиком споживчих цін. Ця теорія однак має багато противників, які уважають що це зменшить для тих, які отримують соціяльне забезпечення, можливість купівлі харчів та одягу.

ВІСТКИ, ЩО В КЕТСКІЛЬСЬКИХ ГОРАХ є запаси уранової руди поширилися знову цієї весни, коли відома корпорація Галф закупила право на розкопки у фармі, що досі займалася продажем яєць. Це викликало однак протести різних груп і в наслідок того місцеві власті заборонили будь-які розкопки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Криза американсько-китайських відносин

Як відомо в 1972 році тодішній президент Америки, Ричард Ніксон, який,як сенатор,був запеклим ворогом комунізму, зробив великий зворот в американській закордонній політиці, визнаючи Китайську Народну Республіку (КНР) і відтягаючи дипломатичне визнання від Китайської Республіки, знаною під назвою „націоналістичного Китаю" чи прямо Тайвану. В 1979 році президент Картер унормалізував ці відносини шляхом установлення культурного обміну між ЗСА і червоним Китаєм.

Однак безустанні тертя між ЗСА і Китаєм існують, бо хоча Вашінґтон відтягнув дипломатичне визнання від Тайвану, економічно-торговельні і військові стосунки Америки з Тайваном є далі в повному ході. Пекін постійно протестує проти продажу Америки військового знаряддя Тайванові, але без позитивного наслідку.

Недавно криза між Вашінґтоном і Пекіном знову загострилася після утечі до Америки молоденької китайської тенісистки, Гу На, яку Пекін за всяку ціну хоче видістати зі ЗСА, погрожуючи зірванням культурного обміну між цими двома країнами.

Аналізуючи саму суть цього культурного обміну, ми побачимо, що КНР користає з них куди більше як Америка. Під сучасну пору в Америці перебуває 8,000 китайських науковців, технологів і студентів, тоді коли в Китаї є лише 300 американців. Число китайських учасників в Америці є куди більше як в Японії, Европі, СССР і його сателітах.

Американські спеціялісти обміну поважно заклопотані вартістю культурного з двох головних причин: числом тих, хто бере участь в тих вимінах, і також вибором студійних предметів. Бо коли величезна більшість китайців шляхом культурного обміну в Америці студіює стислі науки, інженерію, електроніку і інші технологічні предмети, американці в Китаї вивчують такі предмети, як суспільні і гуманістичні науки. Щобільше, коли в Америці китайці втішаються повними правами вільних людей, американці в Китаї є під строгою поліційною обсервацією, включно із забороною контактів з китайським народом. Крім цього пекінський уряд має тенденцію засекречувати навіть найбільш „невинні" документи, як „державні таємниці" і строго карає тих, хто нібито порушує ці „закони". Недавно, китайська поліція арештувала американську учительку Лізу Віхсер, під закидом „викрадення державних таємниць" а, як виявилося, це був звичайний меморіял у ділянці виховання.

Однією з важливіших причин, які унеможливлюють нормальні студії американським студентам в Китаї є урядова заборона переводити певні досліди по провінціях, наприклад, археологічні досліди, вони ж бо трактовані дуже часто як „розвідчі" досліди, роблені на шкоду уряду і народу.

Крім того, китайський уряд переляканий втечею з Китаю-дійсною чи уроєною-інтелектуальної еліти, що є також причиною стурбування у всіх країнах Третього світу.

Існує також проблема конфлікту між тими китайцями, які студіюють за кордоном і урядом та партійними організаціями. Молода людина, яка провела кілька літ у вільному Заході, часто не може привикнути до нового режиму строгого комуністичного правління.

Хоча Пекін нещадно критикує советських „імперіялістів", його трактування чужинців, як теж своїх власних громадян, його режим,у нічому не відрізняється від негуманної і жорстокої політики Кремля як у відношенні до чужинців, так і до власних громадян.

Насувається запит — чи застосовуючи цього роду політику, речники КНР зможуть втримати відносини Китаю до ЗСА на теперішньому рівні.

Володимир Душник

ЗАКЛИК ДО ПЕРЕВІРКИ АМЕРИКАНСЬКО—ІЗРАЇЛЬСЬКИХ ВІДНОСИН

Як відомо, закордонна політика Ізраїля, головно його збомбардування іракського атомового реактора в минулому році та інвазія Ливану, викликали реакцію та критику в американському Уряді, Конгресі та серед широких мас американського народу. І так Вашінґтон опинився поміж Сціллою і Харібдою — бож з одного боку президент Реґен намагається втримати єгипетськоєізраїльське перемир'я і притягнути в орбіту американської закордонної політики помірковані арабські країни, які відкидають „приязнь" Москви, а з другого — існує сильний та ефективний напір американських жидів, які в більшості одобрюють політично-мілітарну політику Беґіна.

Колишній підсекретар Державного департаменту, демократ Джордж Болл який працював в Урядах президентів Кеннеді і Джансона, на цю тему написав у „Ню Йорк Таймсі" (28-го липня ц. р.) критичну статтю на американську тактику супроти Ізраїля.

У цій статті він пише:

„Можна було передбачити зумисне неясну заяву Ясіра Арафата щодо палестинської резолюції в ОН, як і зневажливе відкинення її Ізраїлем. Та ж ніхто не міг очікувати, що Палестинська Визвольна Організація (ПВО) відмовиться від своєї настанови знищити Ізраїль, що залишається єдиним арґументом ПВО, без будь-якого запевнення автономії Палестини. З другого боку прем'єр-міністер Менахем Беґін буде робити все можливе, щоб по цій лінії уникнути переговорів. Це ж і було головною метою його уряду — зробити інвазію Ливану, знищити головних лідерів ПВО і цим самим змусити до мовчанки єдину леґітимну і визнану палестинську опозицію, на те щоб Ізраїль міг накинути (палестинцям) Беґінову власну версію автономії для Західнього побережжя — концепт, як він це формулює, що подиву гідно нагадує апартеїд.

Якщо акція голови ПВО Арафата викликала передбачену реакцію Ізраїля, то надалі наш Уряд повинен вважати це звільненням від безглуздого і понижуючого стриму — з ким ми можемо говорити. Час для того потягнення назрів, бо обидві сторони — Ізраїль і палестинці — є в серйозному клопоті. Ізраїль витратив колосальні ресурси, щоб знищити ПВО, але кульмінаційний пункт цієї дії ще невловимий... ПВО лідери і їхні дощенту знищені військові частини стоять в обличчі екзилю або руїни. Уміжчасі помірковані арабські держави — Савдійська Арабія та Єгипет — натискають на ПВО в напрямі більш стриманого становища, — стверджує Дж. Болл.

Щоб осягнути мир, ми повинні відіграти з Ізраїлем подібну ролю,але може це завелика вимога до такої Адміністрації, що йдучи по слідах своїх попередників, бездумно маршує у такт ізраїльських барабанів. Наші дипломатичні кола ще досі не пристосувалися до факту, що Ізраїль не є вже малою, слабою нацією в оточенні, а радше узброєною нашою наймодернішою зброєю, нацією, яка стала найгрізнішою мілітарною потугою на цьому терені. Від часу домовлень у Кемп Дейвиді невтралізація Єгипту звільнила Ізраїль від небезпеки війни на два фронти, адже сусіди Ізраїля боялися його більше, як він боїться їх.

Якщо наша країна має осягнути свої власні стратегічні цілі миру на Близькому Сході, ми повинні не тільки серйозно переговорювати з ПВО, але також зревідувати наші стосунки з Ізраїлем, взявши до уваги принцип самопошани. І хоча ми трактуємо Ізраїль, як нашого союзника, він ніколи не обдарував нас довір'ям, до якого такий союз зобов'язує. Натомість, принаймні у шістьох випадках, ізраїльський уряд заскочив нас несподіванкою, часто користуючись зброєю, що ми йому дали для його самооборони в разі мілітарних авантюр, проти чого, вони про це знають, однак, протестували б, якщо б нас про це заздалегідь повідомлено. Цього роду поведінка — своєрідний взір — стала постійною рутиною: спочатку Ізраїль, крадькома розпочинає якусь мілітарну авантюру: відтак наш Уряд відповідає, або ні, в дуже лагідному тоні погроз, про що обидві сторони знають, що ці погрози не будуть виконані; вкінці коли ізраїльський уряд реагує гнівом на наші погрози, ми його втихомирюємо, доставляючи більше літаків, танків, артилерії і грошей.

Цей взір, що повторюється і якого дотримуємося без найменшого відхилення в Ливані, сприяв мирові на Близькому Сході, тобто просував його вперед щось як за стандартами, римлян, які — за висловом каледонського генерала Кальґакуса, „творили пустелю (із завойованої країни, —прим. перекладача), а називали це миром". Вірити, що знищення ПВО не може принести нічого іншого як продовження терору і насильля — означає недоцінювати снаги палестинського народу, сотні тисяч якого ,40 років після створення Ізраїля, ще далі є в діяспорі, позбавлені власної батьківщини, а доми тисячів інших і табори для втікачів саме тепер знищили бомби і

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

У кришталевій кулі майбутнього

Живемо в часах небувалого поступу техніки, що піднесла високо рівень нашого життя, а одночасно приносить нам постійно нові війни, нові недуги та нові кризи: енерґетичну, економічну, екологічну, голодову. Кожного року ми бажаємо один одному багато здоров'я, щастя і змін на краще, але ми не дуже віримо в те, бо всі ми, до деякої міри, песимісти. Зате футорологи — це типічні оптимісти, які передбачають, що майбутнє принесе нам багато благ та розкішне життя, бо буде справжнім раєм. Воно стане дійсністю в 2100-му році, в якому людство зліквідує усі свої кризи, всі війни, всі недуги та всі недоліки соціяльної несправедливости.

Хоч як важко в це повірити, але всі наші сьогоднішні технічні влаштування та домашні електричні прилади стануть за 20 років музейними експонатами. Йдеться про те, що всі вони виконують багато функцій, але не можуть робити жадних рішень. Тому зусилля винахідників світу йдуть сьогодні в тому напрямі, щоб устаткувати їх мінятюрними, електронними мозками. Частково вони стоять уже сьогодні до послуг великого промислу та Національної адміністрації простірних полетів та аеронавтики.

В 2000 -му році вони будуть уже до послуг домашніх господинь, з яких кожна матиме свою професію та буде працювати декілька годин денно. Перед виходом з дому вона натисне декілька ґудзиків чи знаків на розподільній таблиці, заінстальованій в кухні, і всі хатні роботи, включно із прибиранням та варенням обіду, будуть виконувані справно і на час, в часі її відсутности. Також купівля харчів вимагатиме менше часу, енергії та запопадливости. Якщо надворі паде дощ чи сніг, або, якщо господині дому болить голова, або очікує несподіваних гостей, вона може полагодити закупівлю харчів крізь телефон, устаткований екраном. Сидячи в м'якім, вигіднім фотелі, вона нав'язує телефонно-образову сполуку з харчовою суперкрамницею та оглядає на екрані харчові продукти, що, немов в калейдоскопі, пересуваються перед її очима. Закуплені товари, гарно опаковані, пересилає крамниця до хати, підземною пневматичною сполукою.

Кухня у 2100-ім році буде повністю завтоматизована. Господиня покладе м'ясо, ярину, муку та інші додатки до відповідних перегород у печі, устаткованих електричним мозком, що займається самостійно печенням і варенням, не гірше за професійну куховарку. Про „закальці" можна буде прочитати тільки в старих куховарських книжках, якщо їхні мікрофільми будуть ще заховані в куховарській бібліотеці.

Печі в 2100-ім році будуть автоматичні та самоконтрольні. Контроль печення проводитиметься мікрозондами, що будуть включати ультразвуки, в запрограмованім компютером часі. Якщо в тому часі пані дому буде забавляти гостей, дискретна мелодія повідомить її, що обід уже готовий.

Прийняття закінчене, і гості розійшлися домів. А тепер слід прибрати мешкання, а головно килими; на яких по кожнім прийнятті завжди повно окрушин та попелу з цигарок. Й знову господиня дому натискає відповідний ґудзик на розподільній таблиці, що відчиняє частину стіни, з якої виходить пилосос, що нагадує металеву черепаху. Вона сходить на підлогу, наче жива людина, з дискретним шумом, і починає чистити підлогу під електронною кермою радара. По кількох хвилинах — килими чисті, як нові. В 2100-ім році праця триватиме тільки чотири години денно, і щоб „забити" вільний час, гості вдома не будуть переводитися, нічого бо приємнішого не має в житті, як взаємна виміна думок та... спліток з приятелями та знайомими.

І сьогодні наша родина знову ввечері очікує гостей, а щоб вони почувалися, як у себе вдома, слід наснажити в мешканні повітря відповідною вологістю, відповідним запахом і температурою. Господар, чи господиня дому натискає знову відповідні ґудзики, заінстальовані поруч підвіконня, і до кімнат крізь невеликі отвори в стінах просочується повітря з ледве чутним шумом та з фіялковим, бузковим, чи чебрецевим запахом, відповідно до нагоди зустрічі та індивідуального смаку гостей.

Уміжчасі, родина слухає вечірніх новин на бічній стіні-екрані в вітальні і дивиться на програму тривимірного кольорового телебачення. Система сателітів пов'язує усі надавчі станції цілого світу так, що є з чого вибирати. Так приблизно виглядатиме життя пересічної людини в ЗСА в 2100-му році. Чи ті передбачення близькі, чи далекі від дійсти, покаже найближче майбутнє.

Одне тільки невідоме, чи індик та горіховий торт спечені в печі з електронним мозком, будуть смакувати гостям, і чи не затужать вони, часом, за стравами, які варили колись їх прабабуні на передпотопових газових чи електричних печах. Невідомо також, чи господиня дому в 2100-ім році матиме більше часу і вдоволення за господиню дому з 1982 року.

Джеймс Мейс

ТЕМА ГОЛОДУ 1932–33 НА МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міжнародна Конференція, присвячена масакрі жидів та народовбивству, яка відбувалася від 20-го до 23-го червня в Тель-Авіві, займалась передусім зв'язком між трагедією европейських жидів під час Другої світової війни та іншими актами народовбивства, визначуваними в міжнародних договорах, як часткове або цілковите винищення якоїсь расової, етнічної чи релігійної групи. Кожний учасник визнав, що всі спроби народовбивства унікальні, але всі вони мають спільні риси. Одною з головних цілей конференції було визначити, як минулі народовбивства відбувалися, щоб уможливити створення системи ранньої остороги, яка б допомагала запобігати народовбивству у майбутньому.

Конференції передували значні контроверсії в зв'язку зі спробами ізраїльського міністерства закордонних справ натискати на організаторів, щоб відкликали конференцію. Згідно з непотвердженими пресовими повідомленнями, турецький уряд протестував проти факту, що дискусія над масакрою вірмен у 1915-23 роках мала зайняти помітне місце на конференції. Турецький уряд заперечує, що зорганізовані вбивства, які поглинули півтора мільйона людей, взагалі відбулися, не зважаючи на їх рясну задокументованість у різних джерелах, включно з архівами закордонних урядів, що їх представники в багатьох випадках були дійсними свідками масакри. Туреччина пізніше заперечила повідомлення про те, що домагалась відкликання конференції та що грозила репресіями проти своїх жидівських мешканців, але багато найбільш престижевих жидівських науковців, що мали брати участь у конференції, відмовилися від неї. Навіть офіційний голова конференції Ілі Візель був відсутній, що кидалось у вічі.

Попри такий натиск конференція відкрилась у визначений час. Місце багатьох анульованих доповідей зайняли нові додатки до програми. Все ж таки треба було відмовитись від низки засідань, і конференція закінчилась на день раніше, ніж первісно передбачалось.

Більшість учасників — це були американські науковці, які вивчають масакру жидів. Присутня була також чимала кількість ізраїльтян та вірмен. Масакра жидів та вірмен — це приклади найбільш докладно вивчених народовбивств. Широчінь тематики, обговорюваної дослідниками цих подій, незвичайно цінна для тих з нас, які працюють над менш дослідженими актами народовбивства, як штучний голод на Україні в 1932-1933 роках. Особливо важливими для моєї власної праці над Голодом були доповіді про психологічну травму людей, уцілілих з масакри жидів, тому що, здається, що люди, уцілілі після Голоду, часто зазнали подібної травми.

Цинічне використовування й підтримування антисемітизму гітлерівцями також характеристичне, бо Сталін подібно пробував підсичувати ненависть до „куркулів" та „глитаїв", як зброю проти цілого українського селянства. Аналогії видно також у звітах закордонної преси про масакру жидів і в офіційних намаганнях не допустити вістки про народовбивство, бо і совєтський режим не тільки заперечував існування Голоду і грозив вигнати звітувачів про нього, але також організував старанно заінсценізовані подорожі по Україні для прикриття Голоду та вимагав від закордонних учасників таких подорожей підписувати заяви, що вони не бачили Голоду на Україні.

Моя власна доповідь мала заголовок „Штучний голод 1933 року в Радянській Україні. Що діялося і чому?" і торкалась подій, які довели до Голоду, та й до самого Голоду. Я старався підкреслити впертість національновизвольної боротьби після 1917 року, яка довела большевиків до спроб заспокоєння українців прийняттям „українізації". Я старався показати, до якої міри національні стримління проникали навіть до КП/б/У у 20-их роках, політичне тло Голоду, яким був достеменний погром української національної інтеліґенції (справа „СВУ" та пізніші показові процеси), спроба здушення української національної культури у всіх сферах та винищення національно свідомих українських комуністичних кадрів на чолі з Миколою Скрипником.

Я старався також пояснити коротко структуру совєтської влади на українському селі та ролю сексотів ҐПУ, комнезамів та переважно неукраїнських „тисячників", висланих на село з міст.

Політика надмірної „заготівлі" (примусового „відкупу") збіжжя, яка довела до Голоду, може бути відтворена з офіційних совєтських джерел та з оповідань очевидців. З-поміж західних репортерів Малколм Маґґридж та Вільям Генрі Чемберлін, які були кореспондентами "Manchester Guardian" і "Christian Science Monitor", дали живі розповіді про трагедію масової голодної смерти по селах; навіть Хрущов згадував про Голод у своїх неофіційних спогадах, виданих на Заході.

(Закінчення на стор. 3)

Мирослав Лабунька

УКРАЇНСЬКА НАУКА Й ЮВІЛЕЙ 1000—РІЧЧЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ—УКРАЇНИ

III

Такий фактичний стан в Україні заторкує в особливий спосіб у зв'язку з Ювілеєм 1000-річчя Хрищення Руси-України також українців, що живуть у діяспорі. Вони ж бо позбавлені можливости через існуючі політичні обставини, відвідати свою, чи своїх батьків батьківщину з нагоди Ювілею, як і не можуть звидіти тих місць і історичних пам'яток, що тісно пов'язані з початками християнства в Україні.[1]

Конгрес Української Науки в Розсіянні

У самий рік Ювілею 1000-річчя, себто 1988 року, було б дуже побажано й корисно відбути Конгрес Української Науки в Розсіянні, власне з нагоди Ювілею. Цей Конгрес повинен би стати кульмінаційною точкою відмічення і вшанування Ювілею всіма тими українськими вченими й дослідниками — різного стажу й профілів, як і багатьох галузей і дисциплін різних наук, — що матимуть таке бажання. Тематика Конгресу таким чином могла б бути якнайбільш різнорідною, бо не йшлося б про дослідження одної історичної події християнізації Руси-України, а про вшанування українськими поодинокими науковцями Ювілею 1000-річчя. Очевидно, що було б дуже корисно, коли б вже тепер дослідники окремих ділянок почали цікавитись вкладом, що його зробили українці в розвиток тої чи іншої ділянки науки на протязі минулого тисячоріччя. Такі історично-перспективні праці дуже підходили б для включення в програму такого ювілейного Конгресу, а рівночасно були б і надзвичайно корисним вкладом у загальну скарбницю української науки. Це не означає, однак, що того роду доповіді повинні стати виключним жанром тематики конгресу. Навпаки сам Конгрес й його засяг та тематика повинні б стати найбільш повним і всеобіймаючим показником широкого засягу й високого рівня української науки в розсіянні. Це повинен бути свого роду реєстр, або цензус осягів поодиноких учених українців, чи науковців українського роду у діяспорі сучасної ґенерації, що має особливий привілей, чи щастя, бути ґенерацією Ювілею 1000-річчя християнства в Руси-Україні. Належало б подбати про те, щоб у такому конґресі взяло участь якнайбільше число вчених дослідників — від найстарших до наймолодших, та щоб було заступлене якнайбільше число ділянок і галузей різних дисциплін сучасної науки. Готуючи свої доповіді, а то й більші, солідні опрацювання на найбільш різнорідні теми, українські вчені на еміґрації могли б тим самим сповнити декілька завдань, що інакше ледве чи можна б виконати, не маючи такої нагоди й спонуки. Вони могли б опрацювати теми, що з тих, чи інших причин не входять у засяг досліджень в Україні, й тим самим виповняли б існуючі, не раз,разючі прогалини. Вони могли б запропонувати нові, оригінальні інтерпретації, теорії, чи гіпотези, що їх не можуть пропаґувати українські вчені в підсовєтській Україні. Живучи й працюючи в різних країнах світу, українські вчені в розсіянні мають виняткові можливості в тому відношенні. Вкінці, для кожного індивідуально — це можливість доконати щось особливе.

Очевидно, що підготова такого Конґресу вимагає великої організаційної праці й не малих фінансових засобів. Пропонувати якісь конкретні організаційні форми для такого конґресу було б передчасно. Це може рішити лише певний компетентний в тій справі збір, чи нарада зацікавлених у тому чинників. Співпраця установ і організацій у справі Міжнародної наукової конференції, могла б послужити також свого роду початковою вихідною базою для підготови Конґресу української науки. Важливим, як і в усіх підготуваннях, є тут час. Не треба забувати, що його багато не залишилося. Тому потрібно, щоб в тій справі зайняли своє становище українські наукові установи й організації по можності в якнайскоршому часі. Можливість відбуття такого Конґресу й його успіх залежатимуть від того, чи буде наладнана співпраця всіх відповідальних чинників, як і вчасна і солідна підготова.

Остаточною ціллю Конґресу, як і інших наукових конференцій, є оприлюднити друком доповіді, чи довші опрацювання, що їх відчитали б учасникам Конґресу. Праці Конґресу могли б стати монументальним виданням з нагоди Ювілею.

Конвенції, конференції, кольоквії, симпозіюми

Пропаґувати й популяризувати Ювілей 1000-річчя християнства в Україні можна і треба на форумах, що вже були згадані, як і при інших подібних нагодах. Особливо варто подбати про те, щоб на наукових конференціях — міжнародного, чи крайового характеру -- в їхній засяг могли входити доповіді з тематики українського міленіюм, власне включались такі доповіді. Коли можливо і доцільно, — можна би організувати й цілі окремі сесії. Очевидно, що при тому треба подбати, щоб доповідачі були добрі, а також відомі фахівці, а доповіді на відповідному рівні. Найкраще було б готувати такі виступи на чужинецьких форумах у рік самого Ювілею, або в часі близькому до цієї дати. Ідеться бо про певний тактичний засіб, а саме про сконцентровання на протязі певного не надто довгого проміжку часу високоякісних виступів, що знайшли б належний і прихильний нам відгомін у наукових і професійних колах чужинецького світу.Належить при тому пам'ятати, що пропаґування Ювілею 1000-річчя хрищення Руси-України великим князем Володимиром Великим на таких форумах якраз українськими вченими й дослідниками й зі становища української історичної перспективи натраплятиме на поважні труднощі. Навіть дуже об'єктивні вчені европейських і американських країн, будучи, зі зрозумілих причин, під впливом російської великодержавної історіографії, не можуть часто погодитися з думкою, що доба Київської Руси є невід'ємною частиною історії українського народу. Ювілей 1000-річчя є доброю нагодою, щоб таке наставлення цих вчених змінити.

II ВИДАННЯ

Найкращим відзначенням і вшануванням Ювілею 1000-річчя будуть тривалі пам'ятки, що їх залишить по собі наше покоління. Немає сумніву, що пам'ятки писемні, друковані книги і статті, є чи не найбільш тривалими. Йдеться про видання, що в якийсь спосіб в'яжуться з Ювілеєм Тисячоріччя. Вони можуть бути довідникового, історично-джерельного, наукового й ювілейно-пам'ятникового, популярного характеру. Не беремо тут до уваги творів літературних, хоч вповні здаємо собі справу з важливости ориґінальної літературної творчости, як також музичної, образотворчої і взагалі мистецької творчости в зв'язку з українським міленіюм.[2] Тут вкажу лише на потребу деяких видань — в першу чергу на потребу видань документальних матеріялів нашої давнини,[3] а також довідників — так загальних, як і спеціяльних. Остання категорія включає видання енциклопедичного характеру, а також словники, бібліографії та музейні й архівні інвентарі. Очевидно, що не будемо перелічувати тут усі ці браки, що існують у тому відношенні, а обмежимось тільки до кількох прикладів, що повинні послужити, як ілюстративний матеріял існуючих прогалин в українській науці.[4] Не зашкодить при тому повторити загальновідому істину, що без того роду видань дуже утруднена, а то й неможлива науково-дослідницька праця. Особливо, коли йдеться про історію, історію української культури, давньої літератури і мови, то конечним являється мати авторитетні критичні видання джерельного документального матеріялу, або просто видання джерел. Від них і почнемо.

Видання українських літописів і хронік

Український вчений дослідник — будь це історик, філолог, або історик давньої літератури, чи культури, що професійно займається дослідженнями доби Київської Руси-України, змушений користуватись виданням літописів княжої і литовсько-руської доби, що відоме, як багатотомне „Полное собрание русских летописей (ПСРЛ)", бо іншого, подібного, скажімо — українського, авторитетного видання цих літописів і хронік покищо немає. Цим самим виданням користуються з тої самої причини також усі чужинецькі вчені.[5] Оригінальні тексти в цьому виданні попереджені фаховими коментарями визначних спеціялістів російською мовою. Наслідок цього такий, що ці літописи і хроніки вважаються звичайно виключно російськими історичними пам'ятками.

(Продовження буде)

Гарвардський вечір в Українськім Інституті Америки

Ню Йорк, Н.Й. (УІА).–В суботу, 12-го червня ц.р., в Українськім Інституті Америки (УІА) відбувся Гарвардський вечір для вшанування 25-літнього ювілею Фонду Катедри Українознавства, головою якого від початку є мгр Степан Хемич.

Комітет цього святкування очолив д-р Степан Ворох, а членами його були: д-р Любомир Ворох, голова Українського Лікарського Товариства Північної Америки, Відділ метрополії Ню Йорк; інж. Ігор Кмета, голова Товариства Українських Інженерів Америки, Відділ Ню Йорк; і інж. Андрій Пащук і д-р Роман Процик.

Після святочної вечері промовляв проф. д-р Ігор Шевченко, заступник голови УНІГУ, який вручив магістрові С.Хемичеві подарунок від президента Гарвардського університету у формі крісла з відповідною емблемою. Після того цілий ряд представників українських наукових і громадських організацій виступали з короткими промовами, відзначуючи заслуги мгра С.Хемича для ФКУ.

У мистецькій частині вечора виступали Ліна Белюсць із співом і декламаціями у супроводі піяніста Леоніда Вербицького.

У вечорі взяло участь коло 100 осіб, здебільша жертводавців з різних стейтів Америки й провінцій Канади, які у минулому створили могутній фонд для розвитку української науки та тепер при цій нагоді доповнили його пожертвами в сумі 10,000 долярів.

Центральний Комітет Дрогобиччини

ПРОГРАМА

СЬОМОГО З'ЇЗДУ ДРОГОБИЧАН

що відбудеться

на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. в днях 18 і 19 вересня 1982 року

Субота, 18-го вересня:

Год. 10-та рано — Реєстрація
Год. 2-га по пол. — Обід
Год. 3-тя по пол. — Відкриття З'їзду, вибір Президії З'їзду, звіти членів Комітету та Контрольної Комісії, дискусія та уділення абсолюторії членам уступаючого Комітету, вибір нового Комітету.
На закінчення ділової програми першого дня З'їзду відбудеться висвітлення прозірок: *„Сучасний Дрогобич"*.
Год. 7-ма веч. — КОКТЕЙЛ і БЕНКЕТ з мистецькою програмою.
Після бенкету — ЗАБАВА при звуках оркестри „ЗВУКИ УКРАЇНИ".

Неділя, 19-го вересня

Год. 10-та рано — СЛУЖБА БОЖА в наміренні живих та за душі померлих Дрогобичан. Спільна світлина.
Год. 1-ша по пол. — Спільний обід і закриття З'їзду.

Запрошуємо Шановних Земляків взяти численну участь в нашому З'їзді та провести ті два дні під вражінням спогадів давніх днів.

В справі побуту на оселі треба звертатися безпосередньо на адресу оселі: U.F.A.: Resort Center "Verchowyna", Glen Spey, N.Y. 12737. Tel.: (914) 856-1323.

Кошти побуту — 2 дні — 35.00 дол. від особи, включає: кімната, обід, бенкет, сніданок.

В часі З'їзду буде влаштована виставка образів нашого земляка **ОСТАПА БЕРЕГУЛЯКА**.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

Інж. Володимир Осередчук — *голова*
Микола Курчак — *секретар*

На дорогу у вічність св. п. судді Степанові Небешу

Ще один журавель відлетів у вирій: 22-го березня 1982 року, у Клівленді, на 86-му році життя відійшов у вічність нагороджений військовими відзначеннями, чотар Українських Січових Стрільців і поручник Січових Стрільців бл. пам'яті суддя Степан Небеш, залишивши у смутку дружину Володимиру з Голинатих, синів Ореста та Євгена, невісток і внуків.

Народжений у селі Добромірці, Збаразького повіту, він у Тернополі закінчив гімназію, а у Львові—правничі студії. До 1930 року св.п. С. Небеш був судовим аплікантом у Тернополі, а відтак був суддею в Надвірній. Тут за німецької окупації його у 1943 році арештували і він пережив страхіття станиславівської тюрми. Проте на щастя хоч був уже на смертній келії ч:22, чудом вийшов живим.

Св. п. С.Небеш до кінця свого життя з великим захопленням ставився до хорового і театрального мистецтва. В заранні своєї молодости він працював у Києві у видавництві Літературного Наукового Вісника, в Молодому Театрі Леся Курбаса та виступав у Національному Українському Хорі під керівництвом К.Стеценка, О.Кошиця і М.Леонтовича. С.Небеш був автором кількох розвідок з українського минулого та спогадів.

За взірцеве його життя, як українського патріота, громадянина, людини—християнина, мужа, батька і дідуся, громада Клівленду величаво і достойно прощала Покійного поручника. Навіть дуже погана погода не відстрашила його приятелів та знайомих —вони численно прийшли на панахиди, відтак на похорон і на традиційну староукраїнську тризну.

Від УСС-ів прощав Покійного його друг по зброї, один з останніх могікан проф. Роман Лесик, актив - ний досі усусус хорунжий Івана Палка, та усусус радник Іван Зварун.

Від Братства кол. Вояків Першої Української Дивізії прощав Покійного Ігор Руденський, від Товариства колишніх Вояків УПА—Степан Зорій; від громадянства Клівленду—Ярема Попель, друг Покійного, та інж. Роман Грабець. Від родини і найближчих приятелів прощав Мирон Бачинський.

В похоронних відправах брали участь о.шамбелян Михайло Федорович, о. крилошанин Іван Оришкевич, о. д-р Іван Тилявський і о. Михайло Ревтюк, який зворушливими словами говорив про Покійного—прикладного парохіянина. В час панахид співав хор „Дніпро" під диригентурою Е.Садовського, до якого належав св. п. С. Небеш.

Зворушливо і маєстатично відбулося останнє прощання колишніх військовиків—усусусів, дивізійників і упівців; пройшли вони лавою біля тіла Покійного, віддаючи останній салют.

Біля могили на цвинтарі всі присутні прощали Спочилого піснею „Видиш, брате мій".

Н.Н.

Заклик...

(*Продовження зі стор. 2*)

стрільна. Ці, які залишилися на західньому побережжі ріки Йордану, страждають в агонії безнадії, коли Ізраїль крок за кроком забирає їхню землю і запаси води.

Ми зайшли вже так далеко, віддаючи формування нашої закордонної політики Ізраїлеві, що автоматично відкидаємо всі мирові ініціятиви із розлюченим коментарем, що: „Ізраїль на це ніколи не погодиться", начебто це закінчувало всю дискусію. Невже в нас немає протилежного аргументу? Ми, постійно, дипломатичними інтервенціями в справі Ізраїля, обороняли його акції, іноді самі, навіть проти осуду світової опінії. Ми покірно погоджувалися з цим, — в дальшому пише Дж. Болл, — коли його (Ізраїля) провідники ігнорували постанови домовлень у Кемп Дейвиді — в погоні за експансіоністичною політикою, — шкідливою для наших інтересів. На протязі довгих років ми постачали Ізраїлеві економічну і військову допомогу в сумі близько 7 мільйонів долярів денно (що означає 3,500 до 4,000 долярів річно для кожної родини, що складається з п'ятьох осіб в Ізраїлі), хоча в нашій Конституції немає такого (закону), що вимагав би, щоб американський платник податків обдарував такою сумою (грошей) націю, що постійно ігнорує наші власні турботи.

Одначе гроші тут не є підставовим питанням. Я не пропоную, щоб ми перестали допомагати Ізраїлеві, але радше, щоб ця допомога була в контексті обопільної пошани. А що досі ми не настоювали на такому відношенні — це наша власна вина.

Однак ми не можемо поминути двох основних принципів: наша контроля в рішеннях і діях, яка має вплив на наші інтереси, повинна бути рівна по величині і засягу нашої відповідальності. А це залишає нам тільки два реалістичні вибори: або Ізраїль вповні нараджуватиметься з нами, заки розпочне свої військові авантюри, або відкине свої експансіоністичні амбіції і візьметься за серйозні мирові переговори — кульмінаційним пунктом яких буде здійснення справжнього самовизначення для палестинців, або ми повинні припинити сьогоднішні відносини поблажливого Великого Брата і не трактувати його (Ізраїль) по-інакшому, ніж кожну іншу приязну країну.

Тема голоду...

(*Продовження зі стор. 2*)

Найцінішим — одначе джерелом до вивчання Голоду є численні збірки свідчень, видані українськими групами на Заході, а також картотеки опиту втікачів Гарвардським університетом на початку 50-их років. Тоді як тогочасні оцінки, мабуть, вийшли з кіл совєтського керівництва, вказують на можливу смерть з голоду 10 мільйонів селян у СССР в роках 1932-34, демографічні свідчення радше вказують для України цифру від п'яти до семи мільйонів заголоджених. Совєтські чиновники того часу не могли точно визначити кількости вмерлих. Приписи, які забороняли незареєстровані похорони, могли б дати режимові точний образ, якщо б люди їх дотримувались; але, згідно з багатьма розповідями, селяни вважали, що мертві не мають уже чого боятися навіть ГПУ, і ховали своїх небіжчиків без реєстрації.

Географія Голоду на Україні, в Кавказькому краї з Кубанню та на частині Поволжя вказує, що режим старався обмежити Голод районами з населенням, яке міг уважати за перешкоду Сталінському плянові створення нового СССР з підкресленням ролі Росії. Цими народами були українці, донські та кубанські козаки і волзькі німці.

Коло 100 науковців з цілого світу було на конференції, що охоплювала теми від народовбивства тібетів китайським урядом до „всевбивства" — перспективи всезагальної загибелі в ядерній війні. Представники „Міжнародної Амнестії" також брали участь у конференції та обговорювали проблему позасудових екзекуцій. Учасники засідали також на одній з чотирьох робочих сесій, присвячених літературі та мистецтву масакри жидів, навчанню про цю масакру та інші випадки народовбивства, правам людини, запобіганню народовбивства та проблемі „всевбивства".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Ювілейний концерт визначних учнів УМІ

У зв'язку з відзначенням 30-річчя УМІ Америки в 1982-83 роках намічено ряд високоякісних концертів, і одним з них був концерт визначних учнів УМІ, що відбувся в Ню Йорку, 16-го травня ц.р., в залі Українського Інституту Америки.

Українська публіка метрополії вшанувала численною участю молодеських талановитих амбітних виконавців, які вибилися понад своїх ровесників і високоякісним виконанням на цьому концерті репрезентували добру музичну школу, якою є Український Музичний Інститут Америки.

Заля Українського Інституту Америки із двома Стайнвеями творила відповідну артистичну атмосферу цього вечора. На вступі директор відділу УМІ у Ню Йорку Калина Чічка-Андрієнко, відкриваючи ювілейний концерт, привітала гостей і попросила Наталію Котович, президента УМІ Америки, до слова.

Програма концерту була цікава, стилево зложена і непереважнена. Концерт розпочав учень кляси Галі Клим Аполлон Григоров, який ритмічним і бадьорим виконанням „Запорізьким маршу" Лисенка і цікавою інтерпретацією „Прелюду" Шамо викликав у слухачів вже на самому початку значне зацікавлення, яке тривало від початку до кінця концерту.

Мір'ям Худьо, кляса Галі Клим, чарувала ніжністю удару і фразуванням. Не зважаючи на її дитинний вік (11 літ), вона заграла Шопена „Ноктюрн Ціс-моль" поетично, з відчуттям змісту та ліричних моментів, і все це виявило її понад дитячий вік високо розвинену музикальність. У „Токкаті" Берковича заблистіла її сила і технічна ядерність і майже повне опанування скомплікованих фортепіянових нюансів і ефектів, які можна осягнути ревністю і умілістю праці її учительки.

Надія Дац, кляса Галі Клим, у „Пісні" оп. 17, Ревуцького і „Кейк вок" Дебюссі дала образ інтелектуальної зрілости тонкого фразування й умілої педалізації.

Гануся Легедза (скрипка), кляса Рафаїла Венке, у „Над колискою" Стеценка і „Темі з варіяціями" ч. 5. Данкля виявила високу музикальність, вже певну технічну заавансованість і гарний тон. До успіху її гри причинився умілий акомпаньямент її сестри Уляни.

Назар Шевчук, кляса Таїси Богданської, відограв „Фортепіяновий Концерт" Гайдна Д-дур 1 ч. (при другому фортепіяні Таїса Богданська) майже з оркестральною прецизністю в ритміці і динаміці.

Твори „У Великодню Ніч" Фоменка і „Прелюдія" оп. 4 ч. 3 Ревуцького у виконанні Її Дац, кляса Галі Клим, звучали технічно бездоганно з правильним почуттям артизму і темпераментом.

Юрій Фурда, кляса Калини Чічки-Андрієнко, — це симпатична музикальна індивідуальність, якого почули ми в дуже добрій інтерпретації твору Лисенка „Прелюдія Ц-моль".

Ігор Пономаренко (скрипка), кляса Рафаїла Венке, почав від „Сонати" Генделя ч. 3, І і ІІ частини, і зразу притягнув увагу до себе шанувальників доброї музики. У нього гарний, м'який і спокійний тон, скаля кольоритна нюансів і бездоганна техніка. Твір Вальдеса „Циганська серенада", що її він виконав кольоритно, — це вдячна література для скрипаля. Ігор грав з темпераментом, почуттям і дуже музикально. До успіху його гри причинився витончений і музикальний акомпаньямент Лідії Вагнер.

Оля Явна, кляса Дарії Каранович, заграла „Поему" Жука поетично з фантазією і емоцією, але опертою на самоконтролі.

Гучка музикальність Лідії Вагнер, кляса Таїси Богданської, дозволила її виконати взірцево „Рондо Капріччозо" Мендельсона, що ставить майже віртуозні вимоги і з цілковитим опануванням змісту, природним фразуванням і вільністю.

„Концерт А-Моль" Баха, І і ІІ частини, у виконанні Била Аєрбе (скрипка), кляса Рафаїла Венке, прозвучав прозоро, ритмічно, стилево, Гра його виявила високу музикальність і технічну заавансованість, контроля смичка поєднується з гарним тоном скрипки. Його сестра Марта відчувала, коли треба акомпаньювати, а коли підкреслити важливі деталі для права рівнорядности двох інструментів; обоє Аєрбе дихали музично разом.

У Рути Гупалюк, кляса Галі Клим, твір „Відблиски на воді" Дебюссі прозвучав з блискучою віртуозністю з відчуттям і відданям повноти розмалюнку мерехтливої композиції, що злітала вгору наче делікатна мережка. Фоменка „Прелюдію Ґіс-моль" відограла Рута з розмахом і вервою та всіма драматично інтерпретаційними відтінками.

Марта Аєрбе, кляса Лева Стругацького, яку ми почули у її наскрізь музикальному акомпаньяменті, що свідчить про багатство її душі, виконала три частини „Патетичної сонати" Бетговена. Стараючись витримати до кінця довгу стильову лінію, цим доказала, що вміє вчуватись у всякі стилі і настрої.

У Бетговена у „Сонаті" оп. 27 , III частина, у виконанні Ореста Гарасимчука, кляса Галини Мирошниченко, була стилева інтерпретація, логічне фразування, ніжні піяніссимо та сильне форте, яке завжди мало глибину.

Врешті Аніта Аєрбе (скрипка) у Де Беріота „Балетній сценці" передала відчуття змісту і поєднання ліричних моментів, одночасно елегантність цього ефектовного твору. Акомпаньямент її сестри Марти був повний теплоти, свіжости і безпосередности.

Цей концерт і цим разом виявив на кожному кроці велику солідність і щире змагання до артизму, яке можна побажати кожній найкращій музичній школі.

УМІ підіймає останніми роками свій музично-педагогічний престиж так високо, що не потребує, мабуть, реклями: серйозна і повна посвяти праця висококваліфікованих вчителів-педагогів увінчалася ще більшим успіхом, ніж минулого року. Слухаючи гри визначних учнів на цьому концерті, мається враження, що виконавці, наче ті молоді пташки, пробують своїх сил до першого лету.

Повна посвяти праця учительського збору УМІ над музичним вихованням українських переважно талантів заслуговує на велике признання. Під їхньою кермою зростає в учнів глибоке чуття правдивого мистецтва, зникають останки дилетантизму.

Хоч як дуже у сучасному світі ростуть тверді вимоги фахового музичного виховання, проте деякі з виконавців цього Вечора мають всі дані стати першорядними піяністами чи скрипалями, і було б великою шкодою, якщо б сталося інакше.

Українська громада взагалі, а шанувальники музики зокрема радіють цим молодим доростом, який такою імпрезою високої кляси гідно репрезентував престижеву школу, що нею є УМІ Америки. Це тут, поруч европейської, плекається і пропагується наша українська музика.

Після концерту пані матері з „Батьківського кружка" дбайливо підготували прийняття, що дало змогу гостям обмінятися думками і продовжило приємний настрій цього артистичного Вечора. Членки „Батьківського кружка" — Оксана Луцька, Нагірна і Мадай та інші працюють вже роками з посвятою для музичної молоді і вони теж дають чималий вклад в успіх вечорів УМІ.

Наталія Котович

ВІДБУДЕТЬСЯ З'ЇЗД СУСТЕ

Кірххайм, Західня Німеччина. — Як інформує Управа Союзу Українських Студентських Товариств в Европі, приготовляється VII З'їзд СУСТЕ на дні 7-10-го жовтня ц.р. З'їзд відбудеться у Франції у місцевості Маквіллер, де звичайно переводиться курси УВУ.

Організатори звертають увагу, що того року припадає 60-річчя СУСТЕ, тої студентської організації в Европі, яка об'єднує українських студентів і якої доходи приходять виключно із вкладок студентів.

ПОВІДОМЛЕННЯ

У своєму тестаменті

п-ні Єлисавета Євтушенко

частину майна (у сумі 117.53) призначила на ЩОДЕННИК „СВОБОДА", які ми передаємо на видавничий фонд.

Пам'ять про Покійну Єлисавету Євтушенко нехай залишиться між нами.

ВИДАВНИЦТВО „СВОБОДА"

ПОДЯКА

Дня 24-го лютого 1982-го року відійшла у Вічність наша МАТИ І БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ КЛЮФАС

з роду ТУНІВ

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку усім тим, що у тяжких хвилинах виявили нам свою сердечність, що так дуже потрібне у хвилинах горя.

Окрема подяка в молитвах сл. п. Отцеві Дмитрові Библяву, за відправи в похоронному заведенні, в церкві і на цвинтарі та за виголошення прощальної проповіді.

Дякуємо усім Рідним, Приятелям і Знайомим за їхню участь в похоронних відправах та за відпровадження Покійної на Вічний Спочинок.

Дякуємо Усім за вислови співчуття, молитви, за Служби Божі та за численні пожертви на церковні і добродійні цілі, що було виявом великої пошани для Покійної.

Спаси Вам Боже!

Вдячні:

ДОНЬКИ, СИНИ І РОДИНА

ПОЖЕРТВИ:

На Патріярший Фонд	$370.00
На Патріярхальне Т-во Св. Софія	200.00
На церкву св. Івана Хрестителя в Гантері	225.00
На виховання священиків	371.00
На Фонд „Нашого Життя"	75.00
На Фонд СУА ім. О. Кошиць	310.00
На Стипендійний Фонд СУА	40.00
На Семінарію Св. Софії в Бавнд Бруку	25.00
На видання книжки про голод в Україні	25.00
Разом	$1,641.00

Чотирнадцятого липня 1982 року у Гартленд, Вісконсін, відійшов у Вічність наш Незабутній ТОВАРИШ

бл. п.

РОМАН ГОВИКОВИЧ

Зі смутком повідомляємо про це Його Приятелів і Товаришів з Академічної Гімназії у Львові, Матурантів річника 1925 р., зокрема Тих, які саме рік тому зустрілись з Ним на по-матуральному З'їзді в Гантері, Членів і Провід кол. Львівського Пластового Коша і Українську Громаду в діяспорі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГУРТ ТОВАРИШІВ ЗІ ШКІЛЬНОЇ ЛАВКИ

У глибокому й болючому смутку повідомляємо, що з волі Всевишнього, в середу, 28-го липня 1982 року в Торонто, Канада, по довгій і тяжкій недузі, на 59-му році життя, відійшла на Вічний Спочинок, наша Найдорожча й Незабутня МАМА

бл. п.

ЯРОСЛАВА МЕДИЦЬКА

з СОХОРІВ

Покійна народжена в селі Пониковa біля Бродів, Зах. Україна.

ПАНАХИДУ відправлено 29-го липня 1982 р. в похоронному заведенні „Кардинал і Син", а 30-го липня, після ЗАУПОКІЙНОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ в церкві св. Миколая, Покійну похоронено на цвинтарі „Парк Лавн".

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНІЙ!

Горем опечалені:
ХРИСТЯ — донька
ДАНИЛО — син
ОСИП — брат з родиною
ІРЕНА КУЗЬМА — сестрінка з родиною
БОГДАН ОКОПІТА з дружиною і дітьми
ОЛЬГА СОХОР — братова
та ближча і дальша Родина в Канаді, Америці і в Україні

Дружини Українських Націоналістів (ДУН)

діляться зі своїм Членством, Побратимами Зброї та Українським Громадянством сумною вісткою, що 4-го серпня 1982 р. відійшов у Вічність, проживши 88 років, наш ДРУГ

сл. п. поручник

МИХАЙЛО ХОМЯК

(ДЗЯДЗЬО)

поручник УСС — 1918-19 років, поручник ДУН — 1941-42 років, член УВО-ОУН, довголітній в'язень польської тюрми св. Хреста.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Вислови найглибшого співчуття складаємо жалем прибитій дочці п. Марії Ковальчин та її чоловікові Степанові, їхнім донькам Любі і Наталці та внукам Даниїлові і Корнієві.

ПОЛЬСЬКА ГАЗЕТА „НОВИ ДЗЄННІК" поінформувала у числі з 10-го серпня ц.р., що у Польщі трапився перший випадок канібалізму. Поліційні чинники розшукують за вбивником 23-річної дівчини, яка була замордована в Новим Томислю біля Познаня. Звироднілий злочинець повідтинав відповідні частини тіла, законсервував і частинно зужив їх на протязі кількох тижнів. Решту не придатних до їжі частин він закопав в городі. Про цю справу, радше про це вбивство повідомили польські офіційні чинники під час передавання вечірних новинок. Цей кошмарний випадок був відкритий в одній стодолі, де злочинець доконав вбивства. В іншій інформації говориться, що після довших розшуків поліції вдалося знайти тіло вбивника-каніболіста, повішене у лісі. Ним був 38-річний Генрик Маделя. Дружина Маделі правдоподібно знала про доконаний злочин, тому поліція тимчасово притримала її під закидом співучасти у вбивстві і канібалізмі.

Появилося нове число „Екрану"

Появилося нове видання ілюстованого журналу „Екран" ч.І 116—118. Першу сторінку прикрашує літерографічна ікона Христа — „Бог, Любов", маестра Леоніда Денисенка з Австралії. Тло ікони творять написи в 48 мовах світу „Бог-Любов", виконані тисячі разів дрібним письмом. Зі статті в журналі довідуємося про цікаву історію написання цієї ікони. Далі подані голови християнських Церков, з Папою і нашим Патріярхом включно, та голови різних держав, які прихильно висловилися про ікону.

В редакційній статті повідомляється про збіркову акцію на пресовий фонд „Екрану", що вможливила появу цього числа, і заклик придбати нових передплатників і кольпортерів. Тут є знімки Владик: сл.п. Митрополита УАПЦ В.Липківського, Патріярха Йосифа, єпископів І.Прашка, сл.п. Й Коциловського та багатьох наших визначних людей.

Одна сторінка присвячена великому історикові та політичному ідеологові Вячеславу Липинському. Звертає увага світлина Гетьмана Павла Скоропадського в оточенні дипломатів і членів його Уряду. Згадано в числі про атентат Миколи Лемика в совєтському консуляті у Львові в 1933 році, як протест проти штучного Великого Голоду в Україні.

Є в числі зворушливий спомин про ідейного оунівця сл.п. Степана Охримовича, та з нагоди 35-річчя примусового переселення лемків подано заклик Об'єднаня Лемків Канади і список замучених священиків на Лемківщині. В рецензії на англомовну книжку ред. Романа Рахманного (Олійника) „В обороні української справи" підкреслено її вартість в акції поширювання правди про Україну між не-українцями.

Відомий діяч д-р Петро Саварин став університетським канцлером в Едмонтоні. Він розвинув помітну культурну діяльність між українсько-канадською студентською молоддю, виступав на конґресах СКВУ, в обороні української родини і за збереження однорідних подруж. „Екран" помістив протест Товариства українських учителів у Чикаґо до Об'єднаних Націй проти визнання Леніна „великим гуманістом", і відзначування його річниць по школах. Побіч протесту на знімці є 797 українських дітей з Чикаґо, які протестують проти такого неслушного звеличування ката мільйонів людей.

Редактор „Екрану" Адам Антонович у статті „Українське шкільництво" тут обговорює також проблеми шкільництва і закликає наші Церкви та організації підтримувати рідні народні й середні школи, а не тільки університетські курси, бо без попередніх шкіл не буде студентів і на університетські курси.

Поетеса Мотря Фаринич прикрасила це число поемою на День Матері „Дитина — скарб нації", що повинна увійти до програм наших свят.

Далі геніяльному Миколі Леонтовичеві присвячена в журналі поема і стаття. Є тут рецензії на книжку А.Кущинського „Закарпаття в боротьбі" та на збірку Ганни Черінь „Зелень моря". Подано теж її сатиру „Де згода в сімействі". Про відому книжку інж. М.О.Тишовницького мгр Я.Чумак написав рецензію „В обороні родини".

З нагоди ювілею 25-ліття подружнього життя маестра д-ра Василя Кардаша і його дружини Лариси поміщена стаття; знімки дівочого хору „Діброва"; сумівського хору „Прометей" і оркестри „Батурин", що ними В.Кардаш диригує. Про танцювальну групу „Україна" з Чикаґо під мистецьким керівництвом Є. Литвінова написала статтю „Чарівні чобітки" д-р Віра Когут. Цю хореографічну казку на основі оповідання М. Гоголя „Ніч проти Різдва" вивела „Україна" в Торонті з великим успіхом. Дванадцять світлин з цієї вистави прикрашують сторінки журналу.

Довідуємся далі, що співачка Наталя Наталенко (альт) виступала з успіхом у Німеччині, Франції, Англії та в Америці. Вона наспівала платівку „Ми нині тут, а завтра там". Молодий танцюрист Маркіян Комічак заложив танцювальну групу „Каштан" у Клівленді.

Ми бачимо тут піяністку Ірину Пелех, яка виступає на сцені від 15-го року життя із самостійними концертами. Вона здобула багато нагород і відзначень. Молода піяністка тепер акомпанює хорові „Прометей" у Філядельфії.

Поміщуючи багато інформацій, світлин про українські молоді таланти, „Екран" робить добру роботу, заохочуючи цим нашу здібну молодь до праці над собою. Не забуто тут і про українське Літературне Товариство ім. І.Франка в Чикаґо, яке веде велику працю, стимулюючи творчість українських мистців слова. Тож „Екран" повинен би бути в кожній українській хаті.

І.Д.

ДЕ ЗАМОВЛЯТИ ЗБІРНИК „СЛОВО"

У „Свободі" (число 128, 10-го липня ц. р.) у вістці „Появився 9-ий збірник 'Слова' " — адресу замовлень на це видання треба читати: „Slovo", 12820-93 St., Edmonton, Alberta, Canada, T5E 3T2.

ЛІТНЯ ІМПРЕЗА В РИВЕРГЕДІ

Ривергед, Н. Й. — Українська католицька парафія св. Івана Хрестителя влаштовує тут, на власній площі, в неділю, 15-го серпня, від год. 4-ої до 6-ої, традиційне печення курок. Вступ за обід за попереднім замовленням — 6.50 дол. від особи, а для дітей 12 років і нижче — 3.50 дол. При вході на площу — вступ виноситиме 7.60 дол. Зголошуватися слід на числа телефону: 929-6238 або 727-2766.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи", англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 18

Р.Гаврилів, Вінніпеґ	50.00
д-р Ю. Ч., Зайон	50.00
М.Орлич, Чикаґо	35.00
А.Дідик, Дітройт	25.00
І. і С.Геврики, Вінніпеґ	25.00
М.Німців, Раквілл	25.00
Л.Веремієнко, Ламбертон	20.00
З.Маркович, Філядельфія	20.00
В.Остапяк, Торонто	20.00
А.Гарас, Аллентавн	16.80
Т.Моторний, Вашінґтон	15.00
З.Кунцьо, Бейсайд	12.00
Т-во „Рідна Школа" Дітройт	12.00
о. С.Біляк, С. Бавнд Брук	10.00
Ю.Ковальчук, Філядельфія	10.00
Ф.Олійник, Бріджпорт	10.00
В.Пакуляк, Міннеаполіс	10.00
А.Плахута, Фолсом	10.00
Л.Поліцка, Дулют	10.00
П.Семанків, Вілімантик	10.00
Український Клюб в. 309, Саґіно	10.00
Н.З.Хойнацька, Овк Форест	10.00
Л.Царик, С. Вейлс	10.00
о. Я.Гайманович, Монтреаль	9.60
Л.Єнсен, Бруклин	9.00
В.Боднарський, В.Істон	8.00
С.Кікта, Бруклин, Огайо	8.00
П.Лавренюк, Сієтл	7.68
Л.Артимишин, Вудсайд	7.00
Д.Дацків, Воррен	7.00
В.Пастушек, Свортмор	7.00
А.Флорчук, Дітройт	7.00
Б.Целевич, Орленд Парк	7.00
М.Наґанда, Філядельфія	5.30
І.Лушпинський, Довнерс Ґров	5.20
Л.Баць, Чикаґо	5.00
І.Баган, Перт Амбой	5.00
В.Безпальчий, Філядельфія	5.00
Е.Лисий, Оттава	5.00
Д.Микитюк, Вінніпеґ	5.00
І.Павлюк, Твін Лейкс	5.00
Е.Піндічук, Скарборо	5.00
Н.Свистун, Ст.Пол	5.00
В.Бойчук, Елизабет	4.50
Р.Черник, Елизабет	4.50
С.Бірсуль, Мт. Клеменс	4.00
М.Гук, Ст. Пол	4.00
І.Іванчев, Вилловдейл	4.00
Т.Орел, Н.Берген	4.00
О.Нагірний, Айслінґтон	3.90
Ю.Федюк, Мидлтавн	3.50
В.Волошин, Вест Айсліп	3.00
П.Кулинич, Йонкерс	3.00
І.Лотоцький, Норт Порт	3.00
А.Ликтей, Асторія	3.00
М.Павлюк, Гантсвіл	3.00
Е.Стельмах, Ґлестонбири	3.00
Н.Стефанів, Філядельфія	3.00
В.Вацикевич, Клифтон	2.70
С.Бабій, Бриджпорт	2.20
Р.Білоус, Лейквуд	2.20
П.Винницький, Бетлегем	2.20
І.Гассак, Істон	2.20
А.Дмитріюк, Словн	2.20
Д.Конюх, Воррен	2.20
І.Крат, Гіллсайд	2.20
Т.Куропась, Дітройт	2.20
А.Куземка, Асторія	2.20
А.Мриц-Сатурська Клівленд	2.20
М.Березовський, Ортонвілл	2.00
Ґ.Бурбан, Кінґвуд	2.00
І.Війтик, Фініксвілл	2.00
Р.Вжесневський, Айслінґтон	2.00
М.Гаркач, Лорейн	2.00
М.Гетьман, Дітройт	2.00
І.Головач, Оттава	2.00
В.Голуб, Мілвілл	2.00
Ю.Губчак, Чикаґо	2.00
С.Гусар, Торонто	2.00
П.Длябога, Філядельфія	2.00
Б.Дубик, Гамілтон	2.00
І.Іленко, Ґлендейл	2.00
А.Карпенко, Парма	2.00
Р.Кайда, Вінніпеґ	2.00
І.Кобасовський, Колонія	2.00
Я.Кравчук, Парма	2.00
П.Лабінський, Сомерсет	2.00
В.Марущак, Кінґ оф Пращя	2.00
В.Михалюк, Аламаґордо	2.00
І.Озоровський, Джерзі Сити	2.00
О.Оршуляк, Покіпсі	2.00
М.Пирожик, Киртисвілл	2.00
І.Поліщук, Чикаґо	2.00
Н.Свердлов, Клівленд	2.00
І.Сліпець, Парма	2.00
М.Хамец, Міннеаполіс	2.00
В.Чубата, Філядельфія	2.00
М.Шевчук, Лурей	2.00
Д.Бараницький, Чіктоваґа	1.80
Н.Н.	1.80
В.Борис, Парма	1.00

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Дозвольте пригадати Вам, що вкладки повинні бути вплачені вже в першому дні місяця, коли припадає чергова платність.

Тому проситься належні вкладки вирівнювати не пізніше, як 25-го дня даного місяця.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ